

Zapomenutý Přerov

Škodova ulice

Málokteré místo v Přerově prošlo tak výraznou změnou jako Škodova ulice. Počátkem 20. století to bývala ulice, v níž se díky blízkosti nádraží nacházely hotely, pohostinství a také domy pro železničáře. V místě panoval rušný život, do nedaleké Heinekovy továrny, později známé jako Juta, proudily desítky zaměstnanců denně, další do blízkého cukrovaru. Po několika desetiletích se ale život ve Škodově ulici převrátil naruby. Po druhé světové válce hotely ukončily svou činnost, do železničářských domů se v 70. letech nastěhovali Romové a ti dříve komfortní cihlové domy zcela vybydleli.

Pohled do Škodovy ulice z Komenského ulice, vpravo Mandlův hostinec, hotel Slavia a hotel Austria (a později Moravia). Vlevo už zbouraný drážní dům z roku 1873

Škodova ulice se až do září roku 1895 jmenovala Nádražní, bývalá Tovární ulice byla městskou radou stejného roku přejmenovaná na Nádražní. Škodovou ulici už na začátku minulého století proudily skupinky pracujících směřující na přerovské nádraží, v odpoledních hodinách a v podvečer se zase lidé vraceli stejnou cestou domů a často se zastavili na pěškový mok do pohostinství. Těch se v této části města a v okolí nacházelo hned několik. Při pohledu do Škodovy ulice z Komenského třídy stával na začátku minulého století hned vpravo Mandlův hostinec, o pár domů dál hotel Austria, později přejmenovaný na Slavia.

Zapomenutý Přerov

Snímek zachycuje Škodovu ulici z pohledu z Husovy ulice ve 30. letech 20. století. Zaměstnanci dráh bydleli v nádražních moderních domech

Centrem německého Přerova byl před první světovou válkou Hotel Leisser, kde se scházel i Německý železničářský zpěvácký spolek, později byl hotel přejmenován na Moravia. A nesmíme opomenout hostinec v domě Františka Čihaly na rohu Škodovy a Komenského ulice, kde se scházelo takzvané lepší dělnictvo, což byli dílovedoucí a dozorcí.

Severní dráha jako německá společnost upřednostňovala do roku 1918 na významnějších postech Němce a celkově působila v duchu germanizace. Tím nutně vznikaly třenice s radnicí českého Přerova. V roce 1899 došlo ke složitým jednáním v otázce jazykových zákonů, které měly zaručit rovnoprávnost češtiny s němčinou. První větší demonstrace se v Přerově odehrály 12. října, ještě před zrušením jazykových nařízení. „Za původce těchto demonstrací byli označeni studenti hospodářské školy, k jejichž průvodu se připojovali učni, dělníci a občanstvo. Tento dav pak za zpěvu národních písní demonstroval před radnicí. Před nádražím zase lidé demonstrovali proti germanizaci severní dráhy Ferdinandovy a rozbili okna u německého hotelu ve Škodově ulici,“ popsal nepokoje ředitel Státního okresního archivu v Přerově Jiří Lapaček.

Škodova ulice byla spolu s některými dalšími místy v Přerově i ulicí hříchu. Za Rakousko-Uherska byly nevěstince trpěnou skutečností, prostituci upravoval zákon z roku 1825. Od roku 1922 začal platit zákon o potírání pohlavních nemocí, který jasně stanovil, že se nevěstince ruší a jejich zřízení je trestným činem kuplířství.

Zapomenutý Přerov

Vedle dvou oficiálních nevěstinců v Kramářově ulici č. 17 a na Malých Novosadech č. 28, kde byly prostitutky podrobeny pravidelným zdravotním prohlídkám, působily lehké ženy i v dalších lokálech. Pověstné byly v tom ohledu hotel Austria ve Škodově ulici a hostinec u Písaříků v Komenského a u Zlobických v Kratochvílově ulici. Za 2. světové války proslul v tomto ohledu hotel Slavia ve Škodově ulici.

Prvních osm činžovních domů pro železničáře postavili stavební dělníci v letech 1870-1873 v Husově a Škodově ulici. K nim přibýly mezi lety 1908 a 1913 další domy v Husově a Kojetínské ulici. Obytných budov pro železniční zaměstnance měla dráha v roce 1930 osmačtyřicet a v nich 315 bytů. Brzy po druhé světové válce přicházeli do Přerova Romové, kteří pracovali hlavně ve stavebnictví. Byli ubytováni v nouzových dřevěných ubikacích v ulici 9. května. V letech 1955 až 1956 se Romové trvale usadili ve městě. Podle soupisu z února 1959 bylo v Přerově napočítáno 138 Romů, v roce 1969 to už bylo 386 osob. Do poloviny 70. let 20. století byly romské rodiny ubytovány převážně v prostoru ulic Tovačovská, Kojetínská, Cukrovarská, dále Komenského a Palackého, Jungmannova, Dukelská a také ve Škodově ulici právě v bývalých železničářských domech.

Zdroj: Přerovské listy (2017)